

Haarlem, 8 januari 2012

Lieve Lieke en Jan,

bij deze een pakketje, als bijlage van de zegen. Want soms is een zegen erg compact. Dan hoor je de intentie wel, maar duurt het zo lang voordat hij uitgepakt is. En nu ik de dingen aan het verzamelen ben, waarvan ik weet dat ze er bij horen, zie ik dat zelfs ik de zegen nog niet helemaal uitgepakt had.

Ik dacht: het begint bij de reis naar Vezelay. Dat was een reis die ik kado had gekregen voor m'n 50ste verjaardag. Vijf dagen met Marjan op rondreis en we wilden daarbij per sé naar Vezelay, omdat Wendelina daar zo aantrekkelijk over had kunnen vertellen. We hadden nog meer dingen op ons verlanglijstje: de eerste dag naar Marleen, die in het noorden van Frankrijk een onooglijk huisje aan het omtoveren is tot bezinningsoort, daarna op weg naar Vezelay, daarna naar Margreet, m'n eerste ruzievriendin die inmiddels naar Frankrijk is verhuist en wiens huis ik nog niet had betreden, en dan naar Chartres, waar op vrijdagochtend het labyrint in de kathedraal te lopen is.

Bij Marleen kwamen we en werden we ontvangen in een sfeer van terug in de tijd. Het grappige was dat ze heel erg op Margreet leek. Ze begon zelfs over Eckart Tolle te praten, iets waarmee Margreet me altijd meteen mee in beweging kreeg. Het was er zo fijn toeven, dat we pas rond 15 uur weer op pad gingen. We hadden de tijd. Het gaf niet of we dezelfde dag in Vezelay aan zouden komen of de dag er na. We reden en de weg werd donkerder. Pas laat zouden we Vezelay kunnen halen, dus regelmatig dachten we, volgens mij wel tot 5 keer toe, dat we iets gevonden hadden waar we konden slapen. Maar elke herberg bleek vol, dus we reden door. Vezelay bleek zo magisch aantrekkelijk dat ik er gewoon heen wilde. Daar bleek een plek te zijn in hotel Lion D'or. Vriendelijke ontvangst 's avonds, gangen met meer uitgangen, ontbijtje 's morgens, en een vrouw vol humor die ons de volgende ochtend de weg wees naar de kathedraal.

De kathedraal ging ons vooral om de crypte, onderin. Een plek die door veel mensen wordt bezocht, waarvoor er allerlei bordjes geplaatst moeten worden. "Stilte" en "niet fotograferen". Dat soort bordjes. Wat mij betreft overbodig: de crypte bevatte een stilte zoals ik hem nog niet kende. Een stilte, die niet

vraagt om te stoppen, maar die uitnodigt om door te gaan. "Wordt stil en vindt daarin je eigen beweging" zou ik hem vertalen.

Toen we er uit kwamen, was alles mooi. We vonden het al een vriendelijke plaats, Vezelay, maar nu tilde het ons op. We kwamen bij een galerietje, waarin alles mooi was. Zelfs de kopjes koffie konden me tot tranen roeren. En aan de muur hingen 8 afbeeldingen van een zich opbouwend labyrint, waaronder 8 coupletten van een gedicht stonden geschreven. In het Frans, dus ik begreep er weinig van, behalve deze: "...je zult een man zijn, mijn zoon". Het benam me de adem.

Het bleek dat ook bij deze galerie geslapen kon worden. We besloten nog een dag te blijven, maar toen we gingen vragen of we daar konden slapen, bleken we weer niet welkom. Snapten we niks van: alles wat we zagen in die galerie/koffieshop/chambres d'ôtes riep ons van "kom kom kom!". Was er al weer geen plek! Maar het voornemen om te blijven was genomen en we liepen de hoofdstraat nog eens door, waarna we bij de Porc Epic kwamen. Ook een galerie, waarbij het stel, dat ons verwelkomde, zo krachtig kon praten, dat we hele verhalen

verstonden uit hun langzaam uitgesproken woorden. We moesten zeker nog eens naar de kathedraal gaan, omdat hij met elk licht anders was. De kamer was geweldig, aangrenzend aan een plat dak, waar op dat moment de zon scheen. We hoefden niets meer: we hadden stokbroodjes met geitenkaas, ham en tomaten, we hadden witte wijn, we hadden elkaar. We wilden daar altijd blijven.

Na 2 glazen heerlijke witte wijn, besloot ik m'n spullen te gaan halen. De auto stond een honderd meter verderop en ik wilde m'n naaimachine hebben. En de spullen voor m'n clownsjas, die ik had meegenomen, omdat ik het dan wel leuk vond om op reis te gaan, maar er altijd zo veel te doen is! Dus daar liep ik, met m'n naaimachine, en m'n tas, en ik stommelde de smalle achterdeur van het de Porc Epic binnen. "Il n'y a pas de voleurs en Vezelay!", riep de man me toe vanuit een hoek van de entree. "Pardon?" zei ik. "Il n'y a pas de voleurs en Vezelay", kwam hij vriendelijk naar me toe. Ik bekeek mezelf eens, met de naaimachine en de grote tas en poogde in m'n beste Frans uit te leggen dat ik een clownsjas wilde gaan maken en dat ik alle spullen die ik meebracht ook daadwerkelijk nodig had.

Ik tekende het patroon voor de jas, maar bleek geen spelden meegenomen te hebben. En omdat ik moeilijk kan liegen, en ik dus m'n naaimachine ook daadwerkelijk nodig moest gaan hebben, besloot ik een kadootje te maken voor de meneer, die me deze woorden had gegeven. En de mevrouw, die zo rijk kon spreken in een taal die ik zo slecht dacht te verstaan. Iets dat paste bij de kunst die ze etaleerden: allemaal boeken van hout, waaruit glazen druipsels kwamen. Alsof de inhoud van de boeken niet te houden was. Heel elegant. Ik had m'n naaimachine, ik had m'n blikjes mee, dus ik kon ze een woord geven. Dus nam ik het simpelste woord uit m'n verzameling. De NEE. Die kon ik vertalen.

Wat ik me niet bedacht had, was het plezier dat dit me gaf: een kadootje maken voor iemand. Vanwege overvloedige dankbaarheid die ik voelde, voor het welkom, voor de ontmoeting die aan alle kanten paste. Weten dat je stiekem iets aan het maken bent, dat iemand ooit zal verrassen...

Dat was het verhaal van Vezelay. Het verhaal van de momenten, die allemaal leiden naar het moment dat ik deze woorden kreeg. Waardoor ik ze niet meer kon vergeten.

Dat is dus de achtergrond van [het eerste gedicht](#). Het tweede gedicht, [VOORWAARDELIJK](#), is daar een direct gevolg van. Omdat ik snapte dat mijn tijd het kostbaarste is dat ik bezit. En nu ik Vezelay in het lijf had, kwam allerlei tijd, die ik ooit als afgepakt voelde, weer bij me terug. Het was of de tijd zich opende en z'n beelden teruggaf, z'n lijnen teruggaf. En ik vrijelijk via de lijnen heen en weer kon reizen.

En nu ik dus allemaal naar jullie schrijf, valt me op dat dit verhaal helemaal rond de NEE speelt. En dat in mijn geschiedenis er één NEE duidelijk met jou verbonden was, Lieke. Weet je nog, op Nino's weekend, toen ik mijn dansmeditatie deed en ik tevoren alle vrouwen had uitgenodigd om eerst naar huis te gaan - als Oud-hollandse traditie vóórdat je JA kunt zeggen? En dat jij daar toen zo emotioneel van werd en Charlotte zich tijdens het dansen over jou ontfermde? Jullie waren een tweetal, waar op een gegeven moment Nino bij kwam, in een cirkel. En toen ik dacht dat ik daar ook bij moest/kon, kreeg ik van Charlotte zo'n grote NEE, dat ik niet meer wist waar ik het zoeken moest. En toen ik daar bij Charlotte over wilde uitwisselen, kreeg ik nog meer NEE, in andere talen.

Dus geef ik je graag mijn NEE, in alle talen waarin ik hem heb. In het Nederlands is er inmiddels een tweede definitie bijgekomen. Ik ben blij, dat ik die nog niet had toen ik in Vezelay was, want anders had ik hem nooit uit kunnen zoeken om te vertalen.

Ik moet zeggen, dat het een bouw pakketje is, waar je zelf nog de

tomatenblikjes aan toe moet voegen. Die kan ik niet meesturen, want dan pastie niet meer door de brievenbus. Maar wel de ballonnetjes met de tekst, die je zoals bovenstaand voorbeeld zo mooi illustreert, over het tomatenblikje dient te spannen. Vóórdat je dat kunt doen, moet je het blikje natuurlijk wel leeg maken. Daartoe dienen de [bijgeleverde recepten](#). En om het geheel compleet te maken, doe ik er dan de "stickers ter waarborging van de echtheid" bij. Die horen aan de binnenkant. Alleen voor de nieuwsgierigen, die de NEE durven open te maken.

Het is nog een heel werk, zo'n zegen krijgen, maar dan heb je ook wat!

Joke